

2—3

ЛИКОВНА УМЕТНОСТ

УЧЕБНИКЪТ

№ 11 1981—1982 г. 1—2 кн.

УЧЕБНИКЪТ Е ПРЕПОДАВАТЕЛСКО ПОМОЩНО СРЕДСТВО ЗА УЧЕНИЦИТЕ НА СРЕБНОУЧЕБНИТЕ ЦЕНТРАЛНИ КУРСОВЕ

2-3

ЛИКОВНА УМЕТНОСТ

ЛИКОВНА УМЕТНОСТ

Год. II бр. 2—3, 1974—1977 година

СПИСАНИЕ НА ДРУШТВОТО НА ИСТОРИЧАРИТЕ НА УМЕТНОСТА ОД
СРМ, СКОПЈЕ

Редакциски одбор:

Проф. Димче Коцо
Д-р Константин Петров
Д-р Коста Балабанов
Д-р Блага Алексова
Д-р Петар Миљковиќ—Пепек
Д-р Борис Петковски
Љубица Дамјановска

Одговорен уредник

Проф. Димче Коцо

Техн. уредник

Д-р Коста Балабанов

Јазична редакција

Илија Корубин

Зборникот се печати со средства на Републичката заедница за култура
и Друштвото на историчарите на уметноста од СРМ

Адреса: Завод за заштита на спомениците на културата на град Скопје
(за „Ликовна уметност“)

Печати Граф. завод „Гоце Делчев“, Скопје, Тираж: 1 000

СОДРЖИНА

	Стр.
Д-р Коста Балабанов: По повод шеесетгодишнината од раѓањето на професорот Томо Томоски — — — — —	3
Проф. Димче Коцо: Архитектурата во Македонија од XIX век — —	5
Проф. д-р Константин Петров: Едно аналитичко согледување на концепциската менливост во ентериерите и амбиентите на париските дворци — — — — —	8
Д-р Штефка Цобел: Борко Лазески — еден од учениците на Андре Лот во Париз — — — — —	15
Д-р Коста Балабанов: Студии од културно-историското наследство на градот Дебар и дебарската област (I) 1. Кога била градена малата црква посветена на св. Петка во Дебар — — — — —	29
Антоние Николовски: Еден новооткриен портрет од македонскиот сликар Димитар Андонов Папрадишки — — — — —	34
Д-р Борис Петковски: За научно-истражувачките цели на докторската дисертација: Никола Мартиновски 1903—1973 и методологијата применета за нивното решавање — — — — —	38
М-р Јован Петров: Портрет на Драгица — Автор Димитар Андонов (Конзервација на делото) — — — — —	46
Проф. д-р Блага Алексова: Ранохристијанската базилика во с. Крњево, кавадарско — — — — —	48
Трајан Витларски; Петар Миљковиќ — Пепек, Комплексот цркви во Водоча, (дел од проектот за конзервација и реставрација на водочкиот комплекс), Скопје, Републички завод за заштита на спомениците на културата — Скопје, 1975, 72 стр. 33 сл. XI сх. XXIX т.	54
Загорка Расолковска — Николовска: Иконата крштење Христово насликаа врз череп од сом — — — — —	58
Соња Абациева Димитрова: Улогата и значењето на групата „Мугри“ за современата ликовна уметност во Македонија — — —	62
Петар Миљковиќ — Пепек: Научното творештво на Виктор Н. Лазарев е втемелено во една нова епоха за историјата на уметноста на византија (по повод веста за неговата смрт) — — — — —	71
Пабло Пикасо (25. X. 1881—8. IV. 1973) — — — — —	76
Петар Лубарда (27. VII. 1907—13. II. 1974) — — — — —	77
Слободанка Парлиќ — Баришиќ и Љубица Дамјановска: Хронологија на настани од областа на македонските современи ликови и применети уметности (1973 од 16 ноември до 31 декември) —	79

Љубица Дамјановска

ПЕТАР ЛУБАРДА

27. VII 1907 — 13. II 1974

Во февруарските денови на 1974 година изгасна животот на еден од најзначајните југословенски современи сликари Петар Лубарда.

Роден е во 1907 во Љубостиња (Црна Гора). Во 1925 се запишал на Уметничката школа во Белград, која веќе во 1926 ја напуштил и отишол во Париз, каде што, со неколку прекини, останал до 1940. Времето на окупацијата го поминал во германско заробеништво. По ослободувањето, во 1947, отишол на Цетиње, кадешто, меѓу другото, бил основач на Уметничката школа. Од 1950 живеел и работел во Белград сè до својата смрт.

Се афирмира како ликовен уметник уште во предвоениот период со повеќе пејзажи и мотиви од Црна Гора, Дубровник и Париз, со мртви природи, цвеќиња и фигури. Особено се значајни неговите резултати во VI деценија кога ја достигна својата творечка зрелост и направи пресвртница не само во своето, туку и во целокупното југословенско сликарство. Неговите дела станаа претходница на лирската апстракција и фантастика кај нас, но во исто време и херојски обид за обнова на фигурацијата со нови, современи форми. Тие ќе ги отворат патиштата за развикоот на повеќе стилски насоки во наредните две децении на југословенското сликарство и на нив ќе се изградуваат творечките потенцијали на повоените генерации сликари. Ги постави основите на апстрактниот пејзажизам и асоцијативниот експресионизам, каде што конкретниот мотив ја губи материјалната тежина и останува само асоцијацијата за него. Динамично распоредената арабеска во композициите на Лубарда се идентификува со природната арабеска на контрастниот и извонредно разигран релјеф на неговата Црна Гора. Колоритот го подига до степенот на симболична вредност.

Извонредна беше моќта на Лубарда со современ сликарски јазик, длабоко индивидуален, да искаже епски содржини, инспирирани од борбата на нашите народи во вековните војни и во Револуцијата.

Цела Македонија, а посебно градот Скопје и Музејот на современата уметност со посебен пиетет го носат во себе сеќавањето за големиот уметник. Тој беше најштедниот дарител на Музејот. Подарувајќи 26 дела од цела една своја изложба кон крајот на 1963 година, Лубарда ги постави основите на колекцијата на современата југословенска уметност во Музејот на современата уметност во Скопје.

